

Новы сезон

ПРЫ ПОЎНАЙ ЗАЛЕ

Прывідны коннікаў і слуцкія паясы: Вялікі тэатр адкрыў сезон операй «Дзікае паляванне караля Стаха»

Верасень пачаўся, а гэта значыць, што тэатры зноў працуюць ва ўсю моц. Стартуюць чарговыя тэатральныя сезоны: глядачоў чакаюць прэм'еры і любімыя пастаноўкі. Мы ўжо пісалі пра Вялікі тэатр Беларусі, які анансаваў шмат цікавых спектакляў, а таксама выступленні замежных артыстаў. Як і абяцалася, новы, 89-ы, тэатральны сезон у Вялікім пачаўся операй «Дзікае паляванне караля Стаха».

Нягледзячы на тое, што мы трапілі на пастаноўку на другі дзень, вольных месцаў у зале не было — прыйшлося глядзець і слухаць оперу стоячы. Але гэта і добра, бо поўная зала сведчыць аб зацікаўленасці глядачоў, да

таго ж менавіта беларускамоўнай операй. Забягаючы наперад, адзначым, што мова ў «Дзікім паляванні караля Стаха» гучыць неверагодна! Сумна прызнаваць, але опер на роднай мове не надта шмат.

Калі казаць дакладней, прэм'ера пастаноўкі адбылася 11 і 12 ліпеня гэтага года. А гісторыя оперы пачалася значна раней, калі ў сярэдзіне 1980-х беларускі кампазітар Уладзімір Солтан паказаў некалькі музычных фрагментаў дырыжору Яраславу Вашчаку. Амаль праз год сумеснай працы опера была створана. Некаторыя фрагменты «Дзікага палявання караля Стаха» прагучалі ў лютым 1989 года ў Клубе сяброў оперы. Сама прэм'ера адбылася крыху пазней, 6 красавіка таго ж года. Але ёсць і сумныя дэталі: Вашчак не дажыў да прэм'еры ўсяго месяца, музыку Солтана значна скарацілі. І ўсё ж «Дзікае паляванне караля Стаха» жыве і па сёння. Гледзячы на сёлетнія пастаноўкі, жыве добра.

Але вернемся ў сучаснасць: запоўненая глядзельная зала, са сцэны гучыць беларуская мова. Чым жа яшчэ адметная сёлетняя пастаноўка? Цяньмі. На працягу ўсёй оперы цень — адзін з асноўных сімвалаў, які адлюстроў-

вае настрой. Зразумела, што і «Дзікае паляванне караля Стаха» Караткевіча, і аднайменны фільм Валерыя Рубінчыка — гэта містычная гісторыя, напоўненая трывогай і схаваным, прыцішаным жахам, які вось-вось вырвецца вонкі. Відаць, падчас стварэння пастаноўкі і вырашылі, што цень паслужыць добрым інструментам, які дапаможа перадаць тую самую трывогу. Атрымалася. Сілуэты птушак, дрэў, маланак ды абстрактных фігур не даюць героям забыцца аб тым, што іх жыццё ў небяспецы.

З таксама цікавых сцэнаграфічных рашэнняў можна адзначыць прывідных коннікаў. Яны вісяць над зямлёй гэта не візуальная падманка. Спраўды, аб'ёмныя фігуры імчаць над сцэнай. Мы глядзелі оперу з балкона, і нават адтуль прывідны коннікаў выглядаюць рэалістычна.

Пасля прачытання арыгінала, а таксама прагляду фільма складана не параўноўваць: хоць гэта і розныя формы творчасці, але ўсё ж несвядома шукаеш паралелі. Уласна мне падалося, што колеры оперы вельмі падобныя да каларыстыкі фільма Рубінчыка. Асабліва на пачатку: панаванне сіне-шэрых адценняў і імглістасць Палесся. Таксама цікава было гадаць, да якога мастацкага кірунку адносяцца дэкарацыі. Ці то да позняга рамантызму, ці то да готыкі. Канешне ж, тут можна разважаць лагічна. І калі дзея адбываецца ў канцы XIX стагоддзя, то, напэўна, павінны панавалі прэрафаэліты, якія апявалі натуральную, рамантычную, шэкспіраўскую прыгажосць. Мне ўсё ж такі падаецца, што і

дэкарацыі, і касцюмы артыстаў уяўляюць сабой сумесь розных напрамкаў. Але ёсць рэчы, гледзячы на якія не трэба гадаць: у сцэнаграфіі выкарыстоўваліся колеры і матывы слуцкіх паясоў. А ў касцюмах артыстаў здзейснілі прыём рэканструкцыі: некаторыя прынты адсылаюць да беларускіх абразоў XV—XVI стагоддзяў.

Безумоўна, сцэнаграфія даволі моцна паглыбляе нас у атмасферу таямнічнасці і неспадзяванасці дзікага палявання. Але ў оперы ёсць яшчэ адзін важны элемент, без якога нічога не атрымалася б. Гэта музыка: то ціхая, далікатная, то рэзка, абрывістая, а ў кульмінацыйныя моманты — гучная і надрываючая. Трэба падзякаваць дырыжору-пастаноўшчыку Андрэю Іванову. А вось са сцэн, якія найбольш запомніліся, хацелася б адзначыць баль у гонар дня нараджэння юнай паненкі Надзеі Яноўскай. На свята завітвае і пан Рыгор Дубатоўк (апякун Надзеі), і Андрэй Беларэцкі, і Алесь Варона. За некалькі хвілін артысты

адлюстроўваюць амаль усе чалавечыя іпастасі. Глядачоў кідаюць з пампезнай бальнай залы ў халодны, пыльны пакой: адбываецца сварка паміж Беларэцкім і Варонам. Прыгожая сцэна з пункту гледжання і акцёрскага майстэрства, і стылістычнага выканання.

У вераснёўскай афішы тэатра опера «Дзікае паляванне караля Стаха» больш не пазначана. Але супрацоўнікі не раз прызнавалі, што пастаноўка, у параўнанні з іншымі, ідзе даволі рэдка. І кожны раз мае вялікі поспех. Таму раім адсочваць навіны Вялікага тэатра Беларусі і хутчэй набываць квітку на оперу: дзея, якая разгортваецца на сцэне, насамрэч незвычайная. Больш за тое, заўсёды цікава паглядзець на знаёмую гісторыю ў іншым выкананні. А пакуль чакаем вяртання караля Стаха, можна звярнуцца да любімага Караткевіча.

Арына КАРПОВІЧ.

Фота Міхаіла НЕСЦЕРАВА.

Мясцовы брэнд

САМЫ ВЯЛІКІ АМЛЕТ

можна было пакаштаваць у мінулую суботу ў Гарадку на фестывалі «Мара ласуна – 2021»

Мерапрыемства на маляўнічым беразе возера Лугавое ва ўрочышчы «Вараб'ёвы горы» стала цікавай акцыяй выхаднога дня. Тым больш што гэтае месца ў Гарадку — вельмі прыгожы куточак, дзе ў сямейным і сяброўскім коле прыемна бавіць час у любую пару года. Надвор'е было спякотнае, пагроза дажджу — нулявая, такім чынам арганізатары (Гарадоцкі раённы выканаўчы камітэт і мясцовая птушкафабрыка) прырода не падвяла.

Упершыню фэст прайшоў у пазамінулым годзе ў кастрычніку. І тады, і сёлета, каб убачыць свята, узяць у ім удзел, некаторыя прыехалі з Віцебска і не толькі. Летась з-за эпідэміялагічных абмежаванняў яго не было. Сведкі першага кажуць, што сёлетняе свята аказалася больш масавым. Ды і насамрэч першая палова верасня — час лепшы для вулічных мерапрыемстваў у параўнанні з сярэдзінай восені.

Сярод ганаровых гасцей быў старшыня Віцебскага абласнога Савета дэпутатаў Уладзімір Цярэнцьеў, які, дарэчы, у абласным парла-

менце прадстаўляе інтарэсы жыхароў Гарадоччыны. Дэпутат падпісаў разам з іншымі афіцыйнымі асобамі «памятны ліст» у гонар правядзення свята. Гэта стала навінкай на «Мары ласуна».

Праграма фестывалю была багатая. Сярод цікавых забаў і гульняў — шоу-конкурс «Пеўневыя забегі», спартыўная эстафета «Яечнае мнагаборства», «Свята прыгажосці і стылю» — ZOO-конкурс «Гарадоцкая цыпа — 2021», выстаўка арт-аб'ектаў «Фестывальнае яйка».

Цэнтральнае месца ў праграме займалі кулі-

нарныя конкурсы: дзіцячы «Вясёлыя паварчкі» (па прыгатаванні страў з вярных яек), «Фестывальны торт» — сярод кандытараў-аматараў, а таксама конкурс па прыгатаванні яечні з перапёлчых яек на калодзе «Сняданак для гурмана».

Сярод кухараў-прафесіяналаў была праведзена кулінарная бітва па вырабе страў з мяса

індычкі на адкрытым агні. Гэтае мяса, як і яйкі, усё больш папулярнае

сярод спажываючой і вельмі карыснае для здароўя. Адна з задач гарадоцкага мерапрыемства — папулярызаваць мясцовую прадукцыю птушкафабрыкі і іншых вытворцаў, у прыватнасці — вінаграднага смаўжа, якога разводзяць у аграрнай сядзібе. Гэты далікатэс пажадалі пакаштаваць многія.

У канцы фестывалю зрабілі, як сцвярджаюць арганізатары кулінарнага перформанса, самы вялікі амлет у Беларусі: з 1800 яек — на спецыяльна зробленай квадратнай патэльні.

Многае тут адбывалася і па-за кулінарнай тэмай, працавалі творчыя лакацыі. У прыватнасці, свае вырабы прадэманстравалі рамеснікі, майстры народных промыслаў, юныя ўдзельнікі гурткоў. Да пунктаў, дзе можна было вымераць крывяны ціск, узровень кіслароду ў крыві, дзе вучылі аказваць неадкладную медыцынскую дапамогу, стаялі чэргі. Самадзейныя артысты ўзнімалі настрой. Невысокімі цэнамі прыемна здзіўлялі кавярні.

Аляксандр ПУКШАНСКІ, г. Гарадок.

Фота аўтара.

